

ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต : การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดทางพระพุทธศาสนา
THE BLIND EARTHWORM IN THE MAZE: A LANGUAGE USE IN TERMS OF EXPRESSIONS
PRESENTING BUDDHISM CONCEPTS

พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดทางพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีศึกษาเอกสารตามขั้นตอนคือ ๑) สำรวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพุทธศาสนาและการใช้โวหารภาษาในวรรณกรรม ๒) ศึกษานวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา ๓) วิเคราะห์การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา ตามแนวคิดและทฤษฎีการใช้โวหารของปาริฉัตร พยุงศรี ตามประเด็นเกี่ยวกับบรรยายโวหารพรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และ สาธกโวหารและ ๔) เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลของการศึกษาพบว่าวีรพร นิติประภา นั้นได้ใช้อุปมาโวหารมากที่สุด รองลงมาได้แก่บรรยายโวหารพรรณนาโวหาร และเทศนาโวหารตามลำดับ อย่างไรก็ตามไม่พบว่ามีลักษณะการใช้สาธกโวหารภาษา

คำสำคัญ: การใช้ภาษา, โวหารภาษา, แนวคิดในพระพุทธศาสนา, ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต

Abstract

This objective of this paper aimed to analyze the language use for presentation the Buddhism concepts in the Blind Earthworm in the Maze. This novel was written by Weraporn Nitiprapa. This study is a documentary analysis which consisted of three steps. They were 1) to survey and study document and research paper related to the Buddhism concepts and language uses in terms of expressions in literature, 2) to study the novel of the Blind Earthworm in the Maze, 3) to analyze language use in terms of expression presenting the

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Buddhism concepts in Weraporn Nitiprapa's novel, the Blind Earthworm in the Maze based on Parichat Payungsri's theory and idea on language uses in terms of expressions with five characteristics : descriptive expression, narrative expression, didactic expression, simile expression and argumentative expression, and 4) to present the result based on descriptive analysis.

The result of this study was found that Weraporn Nitiprapa's language use in most terms of simile expression, followed by descriptive expression, narrative expression, and didactic expression respectively. However, a language use in terms of argumentative expression wasn't found for using in her novel.

Keywords: Language use, Terms in expressions, Buddhism concepts, Blind Earthworm in the Maze

๑. บทนำ

ภาษาคือสัญลักษณ์ทางเสียงอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการแสดงเจตภาพคือความคิด มนุษย์ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยกันสร้างความเข้าใจ สร้างปฏิภพ การดำเนินชีวิตร่วมกัน โดยมีรูปแบบสัญลักษณ์ต่างๆไม่ว่าจะเป็นสัญลักษณ์ทางเสียง มือ กิริยาท่าทาง ฯลฯ โดยสัญลักษณ์ของภาษานั้นจะต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างของภาษาซึ่งมีเสียง ความหมาย ระบบ และกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นที่ยอมรับได้ (พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู, ๒๕๕๙:๓) ในงานวรรณกรรมซึ่งเป็นงานศิลปะอันเกิดจากการคิดและจินตนาการแล้วนำมาเรียบเรียงเพื่อนำมาบอกเล่า บันทึก ขับร้องหรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมที่เป็นลายลักษณ์ คือวรรณกรรมที่บันทึกเป็นตัวอักษรและวรรณกรรมมุขปาฐะ อันได้แก่วรรณกรรมที่เล่าด้วยปาก ไม่ได้จดบันทึกเป็นต้น (สำนักศิลปากรที่ ๑๕ ภูเก็ต, ๒๕๕๙) งานวรรณกรรมเหล่านี้ล้วนมีการใช้ภาษาเป็นสื่อในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากจินตนาการของผู้เขียนออกมาเป็นตัวอักษร ให้ผู้อ่านได้สัมผัสจากประสบการณ์และจินตนาการของผู้อ่าน ทั้งนี้การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นภาษาที่สื่อความหมายและได้ความรู้สึกได้นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาและชั้นเชิงการประพันธ์ของผู้เขียนว่ามีวิธีการใดในการสื่อความหมายและสร้างจินตภาพให้เกิดในใจต่อผู้อ่าน และจินตนาการนั้นสื่อสิ่งใดให้แก่ผู้อ่านได้บ้าง ดังนั้นการที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องราวนั้นๆ สิ่งสำคัญคือการเลือกสรรถ้อยคำแล้วนำมาเรียงร้อยอย่างมีระบบและประณีต จนทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพตามที่คุณเขียนมุ่งหมายไว้ (อภิรัตน์ โหมทนิยชาติ, ๒๕๔๗:๑)

นวนิยายจัดเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งอาจเป็นเรื่องสมมุติหรือบันทึงคดี มีรูปแบบการแต่งเป็นร้อยแก้วแบบพรรณนาโวหาร ในภาษาไทยแต่เดิมเรียกว่าเรื่องอ่านเล่นหรือเรื่องประโลมโลก จากการศึกษาของนักวิชาการสามารถสรุปองค์ประกอบของนวนิยายในภาพรวมนั้นประกอบไปด้วย โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ความคิดเห็นของผู้แต่ง ทำนองแต่ง (กมลทิพย์ กาลพันธ์, ๒๕๕๙) จุดประสงค์ของการแต่งวรรณกรรมประเภทนวนิยายนั้นก็เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง เป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการ ประกอบกับเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและดำเนินไปในสถานที่วันเวลาเชื่อมโยงกันเป็นเรื่องราว โดยนำเอาสภาพสังคม เหตุการณ์บ้านเมือง การดำเนินชีวิตของผู้คนมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน สอดแทรกทัศนคติ ความคิด ค่านิยมลงไปด้วย นวนิยายจึงเป็นเรื่องสะท้อนและจำลองภาพชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆตามยุคสมัย ซึ่งนักเขียนจะถ่ายทอดออกมาตามแนวคิดของตนแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกัน (ปาริฉัตร พยุงศรี, ๒๕๕๔: ๒)

นวนิยายไทยนั้นแต่เดิมได้รับอิทธิพลมาจากชาติตะวันตก มีนวนิยายเรื่อง สนุกนี้รัก แต่งโดยกรมหลวงพิชิตปรีชากร เป็นนวนิยายของไทยเรื่องแรกแต่งเลียนแบบนวนิยายตะวันตกซึ่งมีเพียงแค่ตอนเดียวเนื่องจากถูกระงับจากรัฐบาลไทยโดยถูกกล่าวหาว่ามีเนื้อหากระทบต่อศาสนาในสมัยนั้น ต่อมามีนวนิยายแปลเรื่อง ความพยาบาทแต่งโดยแม่วันแปลมาจากหนังสือชื่อ Vendetta ของ Marie Corelli ตีพิมพ์เป็นเป็นตอนๆในหนังสือหลักวิทย์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ผลงานดังกล่าวสร้างแรงจูงใจให้นักเขียนคนอื่นๆสร้างสรรค์งานนวนิยายเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (จิระนันท์ อนันต์ไทย, ๒๕๕๗) ในปัจจุบันนี้มีนักเขียนนวนิยายของไทยเป็นจำนวนมากมีเอกลักษณ์เฉพาะและผลงานได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ อาทิเช่น คำพูน บุญทวี เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ อัศศิริ ธรรมโชติ ชชาติ กอบจิตติ คมทวน คันธนู เป็นต้น นักเขียนที่มีรายชื่อดังกล่าวล้วนทุ่มเทสร้างงานเขียนตามรูปแบบและความถนัดของตัวเอง โดยมีจินตนาการการสร้างเรื่องมาจากสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นโครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก แนวคิดการสะท้อนปัญหาทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อ รูปแบบการใช้ภาษา เป็นต้น จากผลงานสร้างสรรค์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่เหมือนใคร งานพวกเขาจึงได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลต่างๆ อาทิเช่น รางวัลวรรณกรรมซีไรต์

รางวัลวรรณกรรมซีไรต์ (S.E.A. Write: South East Asian Writers Awards) เป็นรางวัลวรรณกรรมมอบให้แก่ักเขียนจำนวน ๑๐ ประเทศในอาเซียนได้แก่ประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทยและเวียดนาม มีการมอบรางวัลครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ประเภทของงานเขียนที่ได้รับรางวัลได้แก่นวนิยาย กวีนิพนธ์และเรื่องสั้น (กิงกาญจน์ สมจิตต์, ๒๕๕๘) ผลงานที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๒๒ จนถึงปัจจุบันจำนวนทั้งสิ้น ๓๗ เรื่อง (ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๔, และ South East Asian Writers Awards, Created to Honour Asian Writers – Past, Present and Future, ๒๕๕๕) สำหรับรางวัลวรรณกรรมซีไรต์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ผลงานที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลได้แก่นวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตผลงานของวีรพร นิติประภา

วีรพร นิติประภา เกิดเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๐๕ ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นบุตรสาวของคุณวิชัยและคุณทวิพร นิติประภา สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์จอนห์น และมีมัธยมศึกษาจากโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์สิงหเสนี) สมรสกับ จุลพันธ์ จุฬานนท์ มีบุตรชายหนึ่งคนคือเด็กชายพีรจุฬา จุฬานนท์ (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘) อาชีพหลักของเธอในปัจจุบันคือเป็นแม่ของหนุ่มน้อยหนึ่งคนกับแม่เจ้าอารมณ์สัตว์ มีอาชีพรองคือ ทำกับข้าว ปลุกต้นไม้ ขายของออนไลน์ เขียนหนังสือ กำกับศิลป์และออกแบบ มีงานอดิเรกที่ชอบทำคืออ่านหนังสือ ดูหนังฟังเพลง เล่นกับไฟ (นั่งเปิดไฟเขียนหนังสืออยู่ตลอดเวลา) (วีรพร นิติประภา, ๒๕๕๘: ๒๕๖) เริ่มเขียนเรื่องสั้นเมื่ออายุ ๒๒ ปี (ผู้จัดการรายวัน, ๒๕๕๘) ได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านหนังสือในช่วงวัยเด็กของนักเขียนชื่อดัง อาทิ รงค์ วงษ์สวรรค์ สุวรรณี สุคนธา พิบูลศักดิ์ ละครพล เป็นต้น (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘) เรื่องสั้นของเธอได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสารหนุ่มสาว ตีพิมพ์อยู่ประมาณ ๒-๓ ปี หลังจากนั้นต้องหยุดงานเขียนไประยะหนึ่งเนื่องจากต้องทำหน้าที่เป็นภรรยาและแม่ดูแลบุตรชายคนเดียว เมื่อลูกชายโตมากพอแล้วจึงได้หันกลับมาเขียนนวนิยายเรื่องยาวอีกครั้ง นวนิยายเรื่องไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตคือนวนิยายเรื่องยาวเรื่องแรกที่เธอเขียนใช้ระยะเวลาการเขียนทั้งสิ้น ๓ ปี (ผู้จัดการรายวัน, ๒๕๕๘) นักเขียนที่เธอรู้สึกสนใจและติดตามผลงานเป็นประจำได้แก่ผลงานของจิรัฐ ประเสริฐทรัพย์ (ผู้เขียนรวมเรื่องสั้น อาทิ การเมืองเรื่องเซอร์เรียลและฮาวายประเทศ) เนื่องจากนักเขียนดังกล่าวมีผลงานสดใหม่และมีการใช้ภาษาเล่นไหลในขณะเล่าเรื่องที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแบบสบายๆ นอกจากนี้เธอยังมีความสนใจในผลงานการเขียนของการเกต์ ศรีปริยญาศิลป์ (ผู้เขียนนวนิยาย เรื่อง ปริณพหลแห่งรัก) เนื่องจากนักเขียนดังกล่าวมีการใช้สำนวนภาษาที่สะอาด ไพเราะ (THAIPUBLICA, ๒๕๕๘) ในอนาคตเธอวาดฝันอยากจะมีหนังสือเรื่องสั้นอีกสักเล่มและอยากลองเขียนบทกวี (นับดาว รัตนสุรย์, ๒๕๕๘)

เนื้อหาของนวนิยายเรื่องไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตเป็นเรื่องราวของชลิกาและซาริยา สองพี่น้องกับเรื่องราวของคนในครอบครัวที่มีแรงอาฆาต รอยร้าว ความรักที่มีต่อปราน ชายหนุ่มผู้ต้องผจญภัยในชีวิตด้วยความเหงา ว่าเหว่า เปลาเปลี่ยว ทั้งหมดเป็นเด็กกำพร้าผู้ตกอยู่ในชะตากรรมเดียวกันซึ่งเรื่องราวเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ในทุกฉากตอน ฉาบซ้อนในเรื่องรักสามเส้าแสนธรรม ประจักษ์ด้วยเสน่ห์รายละเอียดของความร่วมสมัยผ่านบุคลิก รสนิยมและการดำเนินชีวิตของตัวละคร (ไทยรัฐออนไลน์, ๒๕๕๘) นอกเหนือจากนี้นวนิยายเรื่องนี้ผู้เขียนได้สะท้อนภาพให้เห็นถึงความล้มเหลวของการบริหารจัดการชีวิตในสังคม เสพติดศิลป์ของคนหนุ่มสาวยุคใหม่ แสดงให้เห็นผลกระทบของการเผชิญหน้าระหว่างมายาคติกับอุดมคติของสถาบันครอบครัวไทยในขณะเดียวกันก็รุ่มรวยไปด้วยการหยั่งถึงความงามอันบรรเจิดของศิลปะหลากหลายแขนง รวมทั้งความงดงามของธรรมชาติในรูปแบบอื่นๆ อีกด้วย (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, ๒๕๕๘) ผลงานที่สร้างสรรค์นี้ผู้เขียนได้ถ่ายทอดผ่านสุนทรียภาพทางภาษาตราตรึงโดดเด่น สามารถสร้างคำและประโยคที่เป็นอัตลักษณ์ได้อย่างดีเยี่ยม (โพสต์ทูเดย์-ข่าวบันเทิง, ๒๕๕๘) เนื่องจากนวนิยายดังกล่าวมีจุดเด่นอยู่ที่ผู้เขียนใช้ภาษาทำให้ผู้อ่านไม่สามารถอ่านผ่านไปอย่างรวดเร็วได้ เพื่อให้การรับรู้ธรรมชาติของภาษาได้อย่างเข้าถึงผู้อ่านจำเป็นต้องละเอียด

คือค่อยๆอ่านไปที่ละน้อย งานวรรณกรรมดังกล่าวเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ผู้อ่านต้องพยายามตีความสัญลักษณ์เหล่านั้นเพื่อเข้าถึงความหมายที่ผู้เขียนพยายามจะสื่อความออกมาทางตัวหนังสือ (จดหมายข่าวเทวาลัย สานสายใยชาวอักษรฯ, ๒๕๕๘) ในเนื้อหาของนวนิยายเรื่องนี้ผู้เขียนได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือคู่สร้างคู่สมและข่าวสั้นจากหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวต่างจังหวัด ทั้งคู่นัดกันเพื่อกินยาฆ่าตัวตายเนื่องจากพ่อแม่กีดกันเรื่องความรัก เมื่อผู้หญิงกินยาเสร็จเกิดอาการชักน้ำลายฟูมปากเสียชีวิต ฝ่ายชายเกิดความรู้สึกกลัวและไม่กล้ากินยาได้แต่นั่งร้องไห้อยู่ข้างศพทั้งคืน และผู้เขียนยังได้นำเรื่องราวเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองวันการสลายชุมนุมของคนเสื้อแดงในปี ๒๕๕๓ มาประกอบในนวนิยายเรื่องนี้ด้วย (อรพรรณ จันทรวงศ์ไพศาล, ๒๕๕๗)

ผู้ศึกษาเห็นว่านวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต เป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์ที่มีการนำเสนอนวนิยายรูปแบบแนวใหม่ซึ่งให้อรรถรสความเพลิดเพลินและให้ความรู้หลักคิดมุมมองต่อการใช้ชีวิต ความรัก ความหวัง ความล้มเหลวของหนุ่มสาว สถาบันครอบครัว โดยที่ผู้เขียนได้มีการนำเสนอการเล่าเรื่องตัวละคร ฉาก โครงเรื่อง เป็นต้นในรูปแบบของมายาคติ มีการใช้ภาษาในการเขียนอธิบายใช้โวหารภาษาที่หลากหลายพร้อมกับอธิบายถึงหลักธรรมอ้างอิงเป็นหลักคิดในพระพุทธศาสนาประกอบการเล่าเรื่องด้วย สิ่งเหล่านี้นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถทำให้ผู้อ่านนั้นเข้าถึงอรรถรสลุ่มลึกน่าติดตามในงานวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวได้อย่างเข้าใจถ่องแท้ เสพสุขในทักษะการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างอัมเิบสุขปลาปล้มปิตินั่นต้นหัวใจ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวรรณกรรมเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตซึ่งวีรพร นิติประภาได้ใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ประพันธ์เรื่องโดยมีการสอดแทรกหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไว้ในเนื้อเรื่อง นอกเหนือจากนั้นรูปแบบการเล่าเรื่องของผู้เขียนได้ใช้เนื้อหาผูกต่อเชื่อมโยงกับสังคม วิถีชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ถ้อยคำ สำนวน โวหารที่นิยม ยึดถือปฏิบัติในหลักพระพุทธศาสนา บทความวิชาการเรื่องนี้จะทำให้ทราบว่าวีรพร นิติประภาได้ใช้กลวิธีโวหารภาษานำเสนอแนวคิดด้านพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตอย่างไร

๒. วัตถุประสงค์ของบทความ

วัตถุประสงค์ของบทความวิชาการนี้เพื่อวิเคราะห์การใช้โวหารภาษาที่นำเสนอแนวคิดทางพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา

๓. วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีศึกษาเอกสารตามขั้นตอนดังนี้

๓.๑ สํารวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพุทธศาสนา และการใช้โวหารภาษาในวรรณกรรม

๓.๒ ศึกษางานนวนิยายเรื่อง ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา

๓.๓ วิเคราะห์การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา ตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โวหารของปาริฉัตร พยุงศรี ตามประเด็น ๑) บรรยายโวหาร ๒) พรรณนาโวหาร ๓) เทศนาโวหาร ๔) อุปมาโวหารและ ๕) สาธกโวหาร ๓.๔ เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

๔. ผลการศึกษา

โวหารภาษาหมายถึงการใช้ถ้อยคำที่กล่าวอย่างมีชั้นเชิงหรือท่วงทำนองในการพูดหรือเขียนสื่อความหมายได้อย่างมีศิลปะ และมักมีความหมายแฝงอยู่ในคำ หรือข้อความนั้นๆ ซึ่งผู้รับสารย่อมเข้าใจความหมายได้ โวหารในการเขียนสามารถแบ่งได้เป็น ๕ ชนิดคือ ๑) บรรยายโวหาร ๒) พรรณนาโวหาร ๓) เทศนาโวหาร ๔) อุปมาโวหาร และ ๕) สาธกโวหาร (ปาริฉัตร พยุงศรี, ๒๕๕๔: ๔๒)

ผลการศึกษาการวิเคราะห์การใช้โวหารภาษาที่นำเสนอแนวคิดด้านพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภาตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โวหารภาษาของปาริฉัตร พยุงศรีนั้นพบว่ามียุทธศาสตร์การใช้โวหารภาษาดังต่อไปนี้

๔.๑ บรรยายโวหาร

บรรยายโวหาร คือการใช้โวหารภาษาเล่าเรื่องหรืออธิบายเรื่องราวต่างๆตามลำดับเหตุการณ์ มุ่งความชัดเจน ตรงไปตรงมา กล่าวถึงแต่สาระสำคัญไม่จำเป็นต้องมีพลความหรือความปลุกยอมนุสสารเพื่อความชัดเจน

บรรยายโวหารที่นำเสนอแนวคิดด้านพระพุทธศาสนาที่วีรพร นิติประภาใช้ในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตนั้น ปรากฏในการเล่าเรื่องบรรยายลักษณะและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครสำคัญๆซึ่งประกอบไปด้วยแม่ของชาริยาและชลิกา ลุงธนิศ ชลิกา ปราณ และอาภัทร ซึ่งตัวละครทั้งหมดเหล่านี้ ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีในการเขียนบรรยายโวหารถึงลักษณะท่าทาง ลำดับเรื่องราวเหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึกและสิ่งที่เกิดขึ้นของตัวละครเป็นขั้นเป็นขั้นตอน มีการแทรกสังคม วิถีชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ถ้อยคำสำนวน เกี่ยวข้องกับหลักพระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพและเข้าใจในบทบาทของตัวละคร

การใช้บรรยายโวหารที่นำเสนอแนวคิดด้านพระพุทธศาสนาที่วีรพร นิติประภาใช้ในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตนั้น มีการใช้ในลักษณะตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑

“แม่เฝ้าจดหมายทั้งหมดก่อนอรุณจะรุ่ง เติมนมถ่มน้ำลายใส่กองไฟที่ลุกโชน โดยไม่ยอมนิมนต์พระแม่แต่รูปเดียว มาสวดให้เขา หล่อนก็สั่งให้คนงานให้ชุดหลุม...ลึกที่สุดเท่าที่จะลึกได้ และฝังเขาเอาไว้ใต้ต้นพิรุณเก่าแก่ แกจะต้องอยู่ที่นี้ ไม่ต้องไปผุดไปเกิดที่ไหนทั้งนั้น” (หน้า ๒๖)

จากตัวอย่างเป็นการบรรยายถึงลักษณะอารมณ์ของแม่ชาริยาและชลิกาซึ่งโกรธเคืองอย่างมากต่อสามีหลังจากที่ทราบว่าสามีของเธอแอบเขียนจดหมายจำนวนสี่พันสองร้อยยี่สิบสองฉบับถึงผู้หญิงอื่น แม้ว่าสามีของหล่อนจะตายจากไปแล้วเหลือเพียงแต่ร่างที่นอนสงบนิ่ง แต่ความรู้สึกโกรธสามีของหล่อนก็ไม่สูญสลาย

ผู้เขียนบรรยายอารมณ์ความรู้สึกโกรธของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งไม่รู้สึกละอายใจในนิมิตพระภิกษุในพระพุทธศาสนา มาทำพิธีกรรมในทางศาสนาให้กับผู้ตายตามความเชื่อของชาวพุทธ เป็นการบรรยายถึงความโกรธโดยมีการอิงเรื่องวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อของชาวพุทธมาเกี่ยวข้องด้วย

ตัวอย่างที่ ๒

“ไม่เหมือนชลิกาผู้ซึ่งปวารณาตัวเป็นนักอ่านนวนิยายรักตั้งแต่อายุสิบขวบ หรือซาริยาที่รู้ว่าเธออยากเป็นอะไรได้ทุกวัน แม้วันหนึ่งจะอยากเป็นนักสำรวจเมืองโบราณแห่งลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี อีกวันจะอยากเป็น ภิกษุณีแห่งลัทธิบูชาแม่ที่ต้งขึ้นเอง...” (หน้า ๕๓)

จากตัวอย่างผู้เขียนบรรยายลักษณะสิ่งที่ชอบและความสนใจของตัวละครชื่อว่าชลิกาซึ่งชอบอ่านหนังสือนวนิยาย และในทางตรงกันข้ามก็บรรยายถึงลักษณะของซาริยาจิตใจโลเลและเพื่อฝันไม่หยุดนิ่ง ในตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าผู้เขียนได้บรรยายถึงความใฝ่ฝันของซาริยาที่วันหนึ่งอยากจะเป็นภิกษุณี ภิกษุณีเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาถือเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนามีศีลจำนวน ๓๑๑ ข้อและมีข้อวัตรปฏิบัติต้องประพฤติอย่างเคร่งครัดเหมือนพระภิกษุสงฆ์

ตัวอย่างที่ ๓

“...อาภรค่อยๆเข้ามาแทนที่ลุนธนีอย่างช้าๆมีบางอย่างอบอุ่นลึกลับในตัวเขา เกือบๆเหมือนกับลุนธนี แต่ดิบกร้าวเร้าใจในแบบฉบับร็อก เต็มไปด้วยเรื่องราวพอกๆกัน แต่เป็นเรื่องราวของโลกอีกโลก โลกแห่งปรัชญา อนุธิปไตยไร้กฎรอบ โลกบนครรลอง โลกของความสุดซึ้ง โลกแห่งความลุ่มหลง มัวเมา และดนตรี โลกของคนที่ไม่ยอมก้มหัวให้ใครแม้แต่พระเจ้า...” (หน้า ๑๒๗-๑๒๘)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้บรรยายลักษณะนิสัยของอาภรว่ามีลักษณะความเหมือนและความแตกต่างอย่างไรร่วมกับลุนธนี พร้อมกับเขียนบรรยายถึงประสบการณ์ความเชื่อวกรากนิสัยของอาภรเป็นคนที่มีความสนใจในศาสนาสุดซึ้ง ไม่มีสิ่งใดจะสามารถควบคุมให้เขาอยู่ในกรอบอยู่ในกฎระเบียบได้ ผู้เขียนใช้คำปรัชญาอนุธิปไตยอธิบายลักษณะของอาภร ในพระพุทธศาสนาปรัชญาอนุธิปไตยมาจากคำว่า ปรัชญา (ความรู้) กับคำว่า อนุธิปไตยสนธิเข้าหา (ไม่มีอำนาจการปกครอง) (สถาบันการศึกษาเพื่อสร้างประชาธิปไตย, ๒๕๕๗) เมื่อรวมกันปรัชญาอนุธิปไตยจึงอธิบายลักษณะของอาภรได้ความว่า อาภรเป็นบุคคลที่มีลักษณะชอบอิสระมากกว่าจะชอบอยู่ภายใต้การควบคุมของใคร

ตัวอย่างที่ ๔

“...เขาบอกคืนบ้าน ยกข้าวของทั้งหมดให้ปราณ หันผมที่เคยยาวสยายยาวโยยบินในแสงไฟทั้ง และออกเดินทางครั้งสุดท้ายเพื่อไป บวชในวัดป่าเล็กๆที่บ้านเกิดของเขาในจังหวัดแพร่...” (หน้า ๑๔๕)

จากตัวอย่างผู้เขียนบรรยายลักษณะของอาภรที่ใจสับสนสลายเมื่อลูกชายคนเดียวของเขาเสียชีวิต ดังนั้นเขาตัดสินใจคืนบ้านที่เคยเช่า ยกสิ่งของทุกอย่างของตัวเองให้กับปราณ ตัดผมที่เคยปล่อยให้ยาวทิ้งเพื่อจะออกเดินทางไปบวชเป็นพระภิกษุในวัดป่า ผู้เขียนบรรยายถึงการสละแล้วซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างของภรรยา บ่งบอกถึงหลักแนวคิดในพระพุทธศาสนาที่นักบวชต้องเป็นผู้ละแล้วซึ่งทุกอย่างไม่มียึดติดในทางโลกอีกต่อไป

ตัวอย่างที่ ๕

“ญาติผู้ใหญ่ของเธอก็มีเพียงลุงธนิซึ่ง**บวชพระและละความเป็นไปทั้งหมดทางโลกไปแล้ว...**” (หน้า ๑๘๙)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้วิธีการบรรยายสถานภาพของลุงธนิซึ่งเป็นญาติสนิทคนเดียวของชาลีกาและชาเรีย ปัจจุบันอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ดำรงอยู่ในหลักหลักพุทธธรรมไม่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในทางโลกอีกต่อไป

จากการศึกษาภาษาบรรยายโวหารของวีรพร นิติประภา นั้น พบว่าผู้เขียนใช้บรรยายโวหารเล่าลักษณะและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรเป็นขั้นเป็นตอน สอดแทรกรายละเอียดของตัวละครมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแนวคิดและหลักคิดในพระพุทธศาสนาอย่างไร ซึ่งวิธีการนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในรายละเอียด ลักษณะ อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ทำให้การเล่าเรื่องดำเนินไปไม่สะดุดขัดอารมณ์ผู้อ่าน

๔.๒ พรรณนาโวหาร

พรรณนาโวหาร เป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้อ่านนั้นเกิดจินตนาการ สร้างจินตภาพเหตุการณ์ร่วมกับผู้เขียน ในขณะที่กำลังอ่านอยู่ ร่วมรับรู้รสชาติ เกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมเหมือนตัวเองได้เข้าไปอยู่ ไปเห็น ไปสัมผัส ฯลฯ ในท่ามกลางบรรยากาศนั้นๆด้วยตัวเอง

จากการศึกษาการใช้พรรณนาโวหารภาษาที่นำเสนอแนวคิดด้านพระพุทธศาสนาที่วีรพร นิติประภา ใช้ในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตนั้น พบว่าผู้เขียนพรรณนาถึงความรู้สึกของชาเรียเมื่อนึกถึงเหตุการณ์ประทับใจเมื่อตอนที่ตัวเองได้มาวัดและมองภาพเขียนฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติพรรณนาเล่าเรื่องราวผสมความรู้สึกถึงคนรักของชาเรียดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑

“...พากันไปเที่ยวชม**วัดวออาราม**อันงดงามวิจิตรของเมืองกรุง...

ชาเรียชอบภาพเขียนฝาผนังที่**วิหารวัดสุทัศน์**มากกว่าที่อื่นใดและชอบบรรเร้าลุงธนิให้พาไปทุกครั้งเมื่อไม่รู้จักจะไปไหน ยามบ่ายถ้าไม่มีใครอยู่ใน**วิหาร** เธอก็จะนอนลงกับพื้น หันปลายเท้าเข้าหากำแพงเพื่อจะดูภาพวาดได้ถนัดไม่ต้องคอยแหงนหน้าไวนานๆแล้ว ยังมองดูภาพในมุมที่กว้างขึ้นได้อีกด้วย และในชั่วขณะเล็กๆอันแสนแปลกประหลาดนั้น ปรารถนาก็มานอนลงข้างๆอย่างเงียบๆ คนทั้งสองจะออกไปท่องไปด้วยกันในจักรวาลอันน่าตื่นใจที่คนอื่นมองไม่เห็น ฟังไม่ได้ยิน จักรวาลซึ่งโลดเล่นเสมือนจริงอยู่บนกำแพง**วิหาร**นั้นชั่วกาล

ข้าแล้วข้าเล่า ต่อหน้าต่อตา วายุภักษ์สีฟ้าจะพุ่งทะยานขึ้นเหนือฟ้า ก่อนจะท่วมทั้งตัวลงถล่มลุ่มลำเนาฝั่ง ข้าเหล่ากษัตริย์ที่กำลังแหวกว่ายเชื่องช้าไปในกลางประกายวามของทะเลดวงดาว และแล้วสดายุคครั้งครุฑครึ่งนกอินทรี จะค่อยๆ พ้นต้นจากหลืบโหลขึ้นช้าๆ บนบานหน้าต่าง สยายปีกออกกว้าง กระพือซ่อมเบาๆสองสามครั้งก่อนจะโรยร่อนข้ามวิหารไปยังอีกฟากฝั่งของ**หิมพานต์** บางครั้งหากโชคดียิ่งจะมีโอกาสได้เห็นกวางทองมาริต์ช้อยเดินวูบวาบผ่าน กระดิกหางวาววับลั่นๆล่อๆ อยู่ตามหลังพุ่มไม้ และครั้งหนึ่งยังถึงกับได้เป็นสักขีในวาระอันศักดิ์สิทธิ์เมื่อ**พระพุทธองค์ทรงล้มพระเนตรขึ้นใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์...และตรัสรู้**

ในท่ามกลางเสียงกรังกริ่งที่แว่วกังวานมาจากกระดิ่งทองเหลืองที่เรียงรายอยู่ตามเชิงชายใบระกา บางครั้งทั้งก็จะได้ยินเสียงกระซิบกระซาบของเหล่าเถรน้อยที่รายล้อมคอยปลอบโยนเปรตซึ่งนอนส่งเสียงร้องไหยหวนเนาเวทนาไม่หย่อดยอนมานับร้อยปีผู้นั้น ประทวันพรั่นใจกับเสียงพญานาคพันไฟประลัยกัลป์ยามเคลื่อนย้ายนาเกรงขามเหนือกลิ่นครามของมหานทีสีทันดรและเสียงร้องคำรามของสิงห์ฤๅษที่ดังกึกก้องมาเป็นระยะ และบางขณะหากตั้งใจฟังดีก็จะได้ยินเพลงพินที่เหล่าคนธรรพ์บรรเลงขับกล่อมอัปสรสวรรค์ลอยมาไกลๆในอากาศด้วย” (หน้า ๗๑-๗๒)

จากตัวอย่างพบว่า ผู้เขียนนั้นได้เขียนพรรณนาถึงความรู้สึกของชาரியาสั่งเคยมาเที่ยวชมภาพวาดฝาผนังในวิหารวัดสุทัศน์ ภาพฝาผนังนี้ผู้เขียนได้พรรณนาถึงความงดงามของภาพวาดเรื่องราวชาดก เหตุการณ์ในพุทธประวัติ พรรณนาสร้างจินตนาการทำให้เหมือนภาพเหล่านี้มีชีวิต นอกเหนือจากนั้นผู้เขียนถึงพรรณนาถึงความรู้สึกนึกถึงคนรักของชาரியาสั่งที่ต่อปราณโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบพรรณนาโวหารสลับไปสลับมาระหว่างภาพวาดในวิหารวัดสุทัศน์และความรู้สึกของชาரியาสั่งที่มีต่อคนรัก

ตัวอย่างที่ ๒

“แต่ทั้งคู่ไม่ได้กลับบ้านแม่น้ำดังที่ให้สัญญากันไว้ต่อหน้า ดอกไม้สีแดงชื่อปรารถนา หากไปวัดสุทัศน์ด้วยกันแทนสองวันถัดมา นอนลงเจิบๆ เคียงข้างกันในโบสถ์สงบบ้าง เผื่อวาทะพิภพทุ่งทะยานขึ้นลุ่มลำเภาฝรั่งซ้ำๆ ด้วยกันอีกครั้ง ครั้นนี้กวามาริศาที่เคียววาววับลบล้อๆ อยู่ตามหลังพุ่มไม้ยังอุตสาหใฝ่ล่อออกมาให้เห็นเปล่งปลั่งเต็มตา แต่เหล่าเถรน้อยที่เคยเดินวนคอยปลอบโยนเปรตคนดังกล่าวกลับเพ่นพ่านอยู่ทั่วไปหมดตรงโน้น ตรงนี้ ปีนป่ายบนเสากระโดงเรือสำเภาจีน ซ้ำหลังพญานาคที่กำลังพันไฟกลางมหานทีสีทันดร นอนท่าทางปางไสยาสน์ลือเลือน พระพุทธองค์อยู่ข้างๆ ลิงดูดบังกัญชา กระทั่งวันเป็นสุขจนอยู่หลังต้นพระศรีมหาโพธิ์ที่องค์พระตถาคตทรงประทับตรัสรู้” (หน้า ๘๖-๘๗)

จากตัวอย่างผู้เขียนกำลังพรรณนาถึงความรู้สึกของชาரியาสั่งที่กำลังคิดถึงและโหยหาเรื่องราวอันประทับใจในอดีตที่เธอกับคนรักคือปราณได้ออกไปเที่ยวด้วยกัน มีการพรรณนาถึงภาพวาดในโบสถ์ในวัดสุทัศน์ สามเถรน้อย เปรต พญานาค ปางไสยาสน์ พระพุทธองค์ ต้นศรีมหาโพธิ์ องค์พระตถาคต ตรัสรู้ วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา สามเถรเป็นเหล่ากอของสมณะผู้ที่จะสืบเชื้อสายการเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนาต่อไป เปรตในพระพุทธศาสนาหมายถึงผู้ที่มีร่างกายและลักษณะการเสวยทุกข์เวทนาซึ่งเกิดขึ้นจากการได้รับจากการกระทำในอดีตของตัวเอง รูปร่างของเปรตแต่ละตัวล้วนแตกต่างกันไปตามอำนาจปรุงแต่งของกรรมที่ตนทำเอาไว้เมื่อคราครั้งมีชีวิตอยู่ พญานาค เป็นสัตว์ที่มีการอ้างอิงถึงในพระพุทธประวัติมากมายอาทิเช่น ช่วยปกป้องพระพุทธองค์เมื่อครั้งฝนตกหนัก พญานาคได้แผ่พังพานปกป้องพระพุทธองค์ไม่ให้เปียกฝน เป็นต้น พระพุทธองค์และองค์พระตถาคตเป็นพระนามที่บุคคลทั่วไปใช้เรียกพระพุทธเจ้า ต้นศรีมหาโพธิ์เป็นสหชาติคือเกิดพร้อมกันกับพระพุทธเจ้าและเป็นต้นไม้ที่พระพุทธองค์นั่งตรัสรู้ ตรัสรู้ คืออาการที่พระพุทธองค์ทรงรู้แจ้งแทงตลอดในพระสัจธรรม ทำลายกิเลสสูญสิ้น ทั้งหมดเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ประกอบพรรณนาเล่าเรื่องถึงความสุขของชาரியาสั่งกับปราณ

จากการศึกษาภาษาพรรณนาโวหารของวีรพร นิติประภา นั้น พบว่าผู้เขียนเล่าเรื่องให้ปรากฏเห็นภาพความงดงามทางอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในอดีตซึ่งมีความสุขเมื่อได้ไปเที่ยวกับคนรักในสถานที่สำคัญ

ในทางพระพุทธศาสนา เช่น โบสถ์ วัดวาอาราม วิหาร เป็นต้น ผู้เขียนได้วิธีการพรรณนาโวหารถึงความงดงามของภาพวาดในวิหารพร้อมพรรณนาถึงความสุขของชาเรียาเมื่อได้เห็นภาพเหล่านั้น วิธีการเหล่านี้เป็นการช่วยเพิ่มอรรถรสในนวนิยายของวีรพร นิติประภามากยิ่งขึ้น

๔.๓ เทศนาโวหาร

เทศนาโวหาร เป็นการใช้โวหารภาษาที่มีลักษณะชี้แนะสิ่งที่มีประโยชน์และอาจจะเป็นการสั่งสอนให้ได้หลักคิดหรือแนวคิดที่ดี เพื่อให้บุคคลที่ได้รับการชี้แนะนั้นนำไปประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง คนรอบข้าง สังคม ประเทศชาติ เทศนาโวหารดังกล่าวเป็นเสมือนการชักชวนเพื่อให้เกิดความรู้สึกลอยตามและนำไปประพฤติปฏิบัติตาม

จากการศึกษาเทศนาโวหารในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต ของวีรพร นิติประภา นั้นพบว่ามีการใช้เทศนาโวหารภาษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพระพุทธศาสนา ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑

“อาหารคือความนึกคิดและจิตวิญญาณ มันบอกเรื่องราวที่ไม่ได้เล่าเกี่ยวกับผู้คน เวลาเจออาหารใหม่ๆ ที่ไม่รู้จักร เราต้องชอบก็กินอีก ไม่ชอบก็ไม่ต้อง วันหลังมีโอกาสก็ให้ลองซ้ำใหม่อีกครั้ง...” (หน้า ๗๓)

เทศนาโวหารจากตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นคำพูดของลุงธนิศซึ่งเป็นญาติสนิทของชาเรียาและชาลิกาซึ่งได้สอนเรื่องการทานอาหารให้กับชาเรียา ผู้เขียนใช้เทศนาโวหารหลักแนวคิดพุทธศาสนา คือความนึกคิดและจิตวิญญาณ โดยยกเอาอาหารทุกชนิดเป็นสิ่งที่ไปหล่อเลี้ยงร่างกายของมนุษย์ให้มีพลังกำลังหล่อเลี้ยงบำรุงจิตวิญญาณ ธรรมชาติของพระพุทธศาสนาคือหมายถึงธรรมชาติที่รู้อารมณ์ อารมณ์ หมายถึง สิ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของจิต หรือสิ่งที่ ถูกจิตรับรู้อีกอย่างหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒: ๓๑๒) นอกเหนือจากนั้นจิตตามธรรมชาติของพระพุทธศาสนาคือ ธรรมชาติที่คิดหรือรู้แจ้งอารมณ์ทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ จิตมีสภาพเป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้มีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ทุกขณะ (ธนกร ชุสุขเสริม, ๒๕๕๙) สำหรับวิญญาณ หมายถึงรู้ความต่างจำเพาะ หรือรู้อย่างหลากหลาย คำว่ารู้ในที่นี้คือการรับรู้อารมณ์ ความรู้แจ้งในอารมณ์ (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), ๒๕๓๘: ๑๗-๑๘) นอกเหนือจากนั้นวิญญาณยังหมายถึงความรู้ที่เกิดขึ้นเมื่ออายตนะภายในของมนุษย์อันได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ กระพือกับอารมณ์หรือสิ่งเร้าจากภายนอก (บุญมี แทนแก้ว, ๒๕๔๓: ๔๒) ดังนั้นอาหารคือจิตวิญญาณก็คืออาหารที่ไปช่วยส่งเสริมพลังในร่างกายส่งผลให้มีการรับรู้เห็นแจ้งในอารมณ์นั่นเอง

จากการศึกษาภาษาเทศนาโวหารของวีรพร นิติประภา นั้น พบว่ามีการใช้น้อยมากมีเพียงการใช้คำเชิงสั่งสอนของลุงธนิศที่สอนเรื่องการทานอาหารให้ชาเรียาโดยสอดแทรกหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเรื่องจิตวิญญาณเข้าไปด้วย

๔.๔ อุปมาโวหาร

อุปมาโวหาร คือการใช้โวหารภาษาเปรียบเทียบ มีการยกตัวอย่างสิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น ทำให้สิ่งที่ผู้เขียนนั้นรู้สึก น่าสนใจ น่าอ่านและน่าติดตาม การใช้โวหารภาษาเปรียบเทียบนั้นอาจจะเป็นการเปรียบเทียบอย่างสั้นๆหรืออย่างละเอียดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและจุดประสงค์การใช้อุปมาโวหารภาษานั้นเพื่อจะไปช่วยส่งเสริมโวหารด้านอื่นๆอย่างไร

จากการศึกษาอุปมาโวหารในนวนิยายเรื่องไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต ของวีรพร นิติประภาณั้นพบว่ามีการใช้อุปมาโวหารภาษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑

“รูปแบบพันที่ถูกตัดขึ้นไว้ราวกับประกาศนียบัตรแห่งชัยชนะเหนือผู้หญิงอื่นในตอนเริ่มแรกได้กลายมาเป็นอนุสรณ์สถานแห่งความพยายามอย่างสิ้นหวังในอันจะยืนยันการมีอยู่ของชีวิตคู่ที่แหลกสลาย ชีวิตคู่ซึ่งแม่มิอาจมองเห็น และแม้แต่ต้องการเหลือเกินที่จะมองเห็น หากยังทุ่มเทพลังมากมายลงไปเพื่อจะได้เห็นมัน แต่สุดท้ายก็ทำได้เพียงพาตัวเข้าไปอยู่ในวงล้อมของดวงตาที่เพ่งจ้องและตกเป็นฝ่ายถูกมองไปเสียเอง ข้าร้ายยังทำให้ฟ้าบ้านพลอยรกรพริ้วไปด้วยใบหน้ามากมายจนดูละม้ายที่เก็บอัฐิคนตายตามวัดไป” (หน้า ๔๒-๔๓)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้อุปมาโวหารภาษาเปรียบเทียบรูปจำนวนมากมายของแม่ที่ถ่ายรูปคู่กับพ่อ บ่งบอกรายละเอียด เหตุการณ์ว่าทั้งคู่นั้นได้ทำกิจกรรมอะไรร่วมกันมาบ้าง นอกเหนือจากนี้ยังมีการเล่าถึงความรู้สึก ล้มเหลว ผิดหวังและแตกสลายในการครองชีวิตคู่ของแม่ ผู้เขียนใช้โวหารเปรียบเทียบรูปภาพจำนวนมากที่ตั้ง และแขวนไว้เป็นจำนวนมากซึ่งเกะกะและรกรุงรังพร้อมกับความผิดหวังที่สะท้อนออกมาจากรูปภาพนัยนาของผู้เป็นแม่กับอัฐิคนตายในวัดซึ่งตั้งอยู่ระเกะระกะไม่เป็นระเบียบแบบแผน อัฐิคนตายเป็นสถานที่สำหรับบรรจุกระดูกของคนตายซึ่งตั้งไว้ในวัด

ตัวอย่างที่ ๒

“ไม่รวมห้องถัดๆไปที่คอยกระแทกบานประตู ตะโกนโหวกเหวกด่าลอลมถึงกันไปมา โทษที่คนที่เอาแต่แผดเสียงละครเรื่องเดียวกันดังลั่นออกมาจากทุกห้องโดยพร้อมเพรียงกัน สร้างระบบเสียงสมบูรณ์แบบรอบทิศให้กับภิมหาจริตที่แผ่ขยายอำนาจออกไปไม่หยุดยั้ง งานอาหารบูตเน่กับถุ้งชยะน้ำนองวางกองตามหน้าห้อง แล้วยังเดียวดายเห็นบนหาวที่คอยจะห่อหุ้มเขาเอาไว้ราวกับหยากไย่แมงมุมในตอนตื่นนอนนั้น...” (หน้า ๕๒)

จากตัวอย่างที่ยกขึ้นมาแสดงนั้น ผู้เขียนได้ใช้อุปมาโวหารภาษาเปรียบเทียบสถานการณ์ของความวุ่นวายของผู้คนซึ่งมีจำนวนมากที่ปราณอาศัยอยู่ ผู้เขียนเปรียบเทียบเรื่องอารมณ์ความต้องการที่แสดงออกของผู้คนที่อยู่รอบๆปราณนั้นมีนิสัยใจคอที่แตกต่างกันออกไป ในมุมมองพระพุทธศาสนาอภิมหาจริตหมายถึงลักษณะอันเป็นพื้นฐานของจิต หรือนิสัยอันเป็นพื้นเพของบุคคลแต่ละคน คำว่าจริต ใช้เรียกบุคคลที่มีจริยาอย่างนั้นๆ ประกอบไปด้วยคนที่มี ๑) รากจริต คือผู้ประพฤติหนักไปทางรักสวयरักงาม ๒) โทสจริต คือผู้มีปกตินิสัยหนักไปทางโทสะ คือผู้ประพฤติหนักไปใจร้อน ๓) โมหจริต คือผู้มีปกตินิสัยหนักไปทางโมหะ เกลา เชื่องซึม เชื่องง่าย งามง่าย ขาดเหตุผล มองอะไรไม่ทะลุปรุโปร่ง ๔) วิตกจริต คือผู้มีปกตินิสัยหนักไปทางนึกคิดจับจดฟุ้งซ่าน ๕) สัทธาจริต คือผู้มีปกตินิสัยหนักไปทางศรัทธา น้อมใจเชื่อ เลื่อมใสได้ง่าย ๖) ญาณจริตหรือพุทธิจริต คือผู้มีปกตินิสัยหนักไปทางชอบคิด พิจารณาด้วยเหตุผลอย่างลึกซึ้ง ชอบใช้ปัญญาพิจารณาตามความเป็น

จริง ไม่เชื่ออะไรโดยไม่มีเหตุผล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), ๒๕๔๕:๑๘๙-๑๙๐) จริตเหล่านี้ในพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นอภิมหาจริตของคนทั่วไป

ตัวอย่างที่ ๔

“...ทุกลมหายใจผมเฝ้าแต่คิดถึงคุณ ทรมานเหมือนตกรกหมกไหม้ ไม่เข้าใจว่าผมปล่อยให้เราต้องทุกข์ทรมาน นี้อยู่ได้อย่างไร เรา (ชิตฆ่า) ผมจะต้องกลับไปหาคุณให้ได้ รสริน ไม่ว่าจะมีสภาพไหน เป็นหรือตาย” (หน้า ๕๘)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้อุปมาโวหารภาษาเกี่ยวกับนรก นรกคือดินแดนหนึ่งซึ่งตามศาสนาพุทธเชื่อกันว่าผู้ทำบาปจะต้องไปเกิดและถูกลงโทษตามคำพิพากษาของมัจจุราช มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น นิริยะ ยมโลก มฤตยูโลก ฯลฯ ตามไตรภูมิิกถานรกภูมิเป็นดินแดนหนึ่งในกามภพอันเป็นภพหนึ่งในภพทั้ง ๓ คือ (๑) กามภพ (๒) รูปภพ และ (๓) อรูปภพ รวมเรียกว่าไตรภพหรือไตรภูมิ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ๒๕๕๙) ผู้เขียนใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบความรู้สึกทรมานที่ปรารถนาคิดถึงผู้หญิงที่ตัวเองรักรู้สึกเจ็บปวดทรมานรวดร้าวเหมือนตกรก

ตัวอย่างที่ ๕

“ถึงไม่เห็นสหายผู้ท้าวหาญโอบบินข้ามผ่านอย่างที่เคยเห็นเป็นประจำ แต่ทั้งคู่ก็ยังได้อินสิ่งทกุชรร้องคำราม กึกก้อง ก่อนจะพบว่าแท้จริงแล้วกลับเป็นเสียงของพระชวหน้าตาทำทางคล้ายอาจารย์โยดาในหนังสตาร์วอร์ส ผู้ซึ่งคิดว่าทั้งคู่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติและพยายามส่งภาษาอังกฤษไล่ โก ลูก ยูโกเลย โนนอน ออนเดอะวัด ชูว์ ไอ้พวกนี้นี่มานอนเล่นกันในวัดได้อย่างไร...” (หน้า ๘๖-๘๗)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้อุปมาโวหารการเปรียบเทียบเสียงสิ่งทกุชรร้องคือการส่งเสียงคำรามกึกก้องของสิงห์โตเจ้าป่าผู้ยิ่งใหญ่ใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบกับพระภิกษุในพระพุทธศาสนาผู้มีบุญบารมีอำนาจในเสียง

ตัวอย่างที่ ๖

“...สำหรับเขาคำว่าสงครามมันฟังเอื้อให้รู้สึกว่าเป็นงานอันตรายและน่าสนใจกว่ามาก ก็ไม่ใช่อุดมคติของคำทำข้าวหอกหรือที่ยอมแลกได้ได้แม้ชีวิตเพื่อให้ความจริงปรากฏ แล้วคนพวกนี้ก็ยังดูดีว่าเป็นไหนดั่งตัวกันเท่าแบบกึ่งทหารทะเลทรายกึ่งนักโบราณคดี มีท่าทางห้าวๆแต่กลับเข้าใจความขัดแย้งได้อย่างหมดจดอย่างพระเซน...” (หน้า ๙๗)

ตัวอย่างที่ยกมานั้นผู้เขียนใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบลักษณะการแต่งกายของนักข่าวมีรูปลักษณ์ภายนอกแต่งกายคล้ายทหารที่ประจำการอยู่ในทะเลทรายหรือคล้ายกับนักโบราณคดีซึ่งแต่งกายด้วยชุดธรรมดาดูเหมือนห้าวๆทำงานลุยๆ แต่ลักษณะภายในหรือจิตวิญญาณของพวกเขาเหล่านั้นเหมือนพระเซนซึ่งมีจิตใจเปี่ยมด้วยเมตตาและบริสุทธิ์ พระเซนหรือพระเซ็นถือว่าเป็นพระภิกษุในพุทธศาสนานิกายเซน นิกายนี้พัฒนาขึ้นในดินแดนจีนช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๗ และ ๘ โดยการผสมผสานแนวคิดของพุทธศาสนาฝ่ายมหายานจากอินเดียและปรัชญาเต๋าในจีน เซ็น (Zen) นี้มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตว่าธยานะ (dhyana) และภาษาบาลีว่าฌาน (jhana) แปลว่าสมาธิ เมื่อพุทธศาสนาเผยแผ่สู่ดินแดนจีน ชาวจีนออกเสียงคำนี้ว่าฉาน (Ch'an) ต่อมาจึงพัฒนาเป็นพุทธศาสนานิกายฉาน และดินแดนญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลของแนวคิดนิกายฉานนี้เข้า

มา แต่ที่เรียกเป็นพุทธศาสนิกายเซ็นก็เพราะชาวญี่ปุ่นออกเสียงคำว่าฉานเป็นเซ็น ต่อมาพุทธศาสนิกายนี้ได้พัฒนาออกไปเป็นหลายสำนัก แต่มีแนวคิดหลักร่วมกัน คือเป็นพระในพุทธศาสนาที่เน้นการปฏิบัติสมาธิ (สารานุกรมฉบับปรัชญาออนไลน์ฉบับสังเขป, ๒๕๕๙)

ตัวอย่างที่ ๗

“...มันเป็นเส้นเชือกทำด้วยเงินที่วัดร้อยกันอยู่ มองดูเกือบเหมือนเครื่องหมายอันต์ แต่ซับซ้อนและซ้อนทับกันหลายชั้น นี่คือการแห่งนิรันดร์ เส้นไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดจบที่ทอดพันกลับไปกลับมาเหล่านี้คือสัญลักษณ์ของการเวียนว่ายตายเกิด สังสารอันเกี่ยวพันของชีวิตในโลกนี้กับชีวิตในโลกแห่งวิญญาณ และช่องว่างตรงกลางระหว่างเส้นทางเวียนว่ายเหล่านี้คือสัจธรรม ความไม่มีอยู่...” (หน้า ๑๘๓)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้อุปมาโวหารเรื่องเชือกที่มีการร้อยกลับไปกลับมาที่มีความสลับซับซ้อนหลายชั้นเปรียบเทียบให้เห็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏของมนุษย์บนโลกนี้ซึ่งไม่มีสิ้นสุด และมีหลักธรรมในพุทธศาสนาเรื่องสัจธรรมความไม่มีอยู่แทรกอยู่ระหว่างการเวียนว่ายตายเกิดของสรรพสัตว์เหล่านั้น สัจธรรมในทัศนะพระพุทธศาสนาคือความว่าง มุ่งถึงความว่างกิเลสและว่างจากทุกข์ซึ่งเกิดจากกิเลส ว่างบาปอกุศลทุจริต เป็นการว่างจากความทุกข์เพราะเกิดจากบาปอกุศลทุจริต (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, ๒๕๕๙) หลักสัจธรรมในพระพุทธศาสนาหลักธรรมข้อนี้ผู้เขียนได้ใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบโดยใช้ถ้อยคำภาษาซึ่งมีความรัดกุมแฝงปรัชญาชั้นสูงเปรียบเทียบให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนโดยอุปมาเปรียบเทียบเป็นเส้นเชือก วิธีการนี้ทำให้อ่านนั้นสามารถมองเห็นภาพได้อย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาภาษาอุปมาโวหารของวีรพร นิติประภา นั้น พบว่ามีการใช้วิธีการเขียนโวหารชนิดนี้จำนวนมาก ผู้เขียนเล่าเรื่องโดยใช้วิธีการอุปมาเปรียบเทียบสิ่งของ อารมณ์ความรู้สึก นิสัยใจคอ ลักษณะการแต่งกายของตัวละครที่ปรากฏในเรื่องกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลักแนวคิดพระพุทธศาสนา เช่น ภาพแขนของแม่จำนวนมากและอารมณ์ความรู้สึกล้มเหลวของแม่กับอัฐิเก็บกระดูกของคนตายที่ตั้งอยู่เรียงรายไม่เป็นระเบียบในวัด ความวุ่นวายของผู้คนเปรียบกับอภิมหาจักรี การทรมานสืบเนื่องมาจากการคิดถึงคนรักมาเปรียบเทียบการตกนรก เสียงคำรามของสัตว์ดุร้ายเปรียบเทียบกับเสียงพระภิกษุชราภาพที่มีอาณภาพบารมีพลังเสียง ลักษณะการแต่งตัวภายนอกธรรมดาที่มีความขัดแย้งกับจิตใจที่บริสุทธิ์เหมือนพระนิกายเซนหรือเซ็น และเส้นเชือกอุปมาเปรียบเทียบได้กับการเวียนว่ายตายเกิดของสรรพสัตว์โดยมีหลักสัจธรรมแทรกอยู่ตรงกลางการใช้อุปมาโวหารของวีรพร นิติประภา นี้ทำให้การเล่าเรื่องของละครในนวนิยายวีรพร นิติประภา นั้นมีมนต์ขลังสามารถสะกดความรู้สึกของผู้อ่านให้รู้สึกหลงใหลติดตามผลงานการเล่าเรื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงบรรทัดสุดท้ายอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๕ สารกโวหาร

สารกโวหาร เป็นการใช้โวหารภาษาที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการนำเสนอตัวอย่างเพื่อให้การเล่าเรื่องนั้นมีความชัดเจนและหนักแน่นน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น สารกโวหารเป็นองค์ประกอบเสริมในการใช้ภาษาสำหรับ

บรรยายโวหาร พรรณนาโวหารและเทศนาโวหาร อย่างไรก็ตามจากผลวิเคราะห์การใช้โวหารภาษาที่นำเสนอแนวคิดด้านพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภาตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โวหารภาษาของปาริฉัตร พยุงศรีนั้นไม่พบว่ามีลักษณะการใช้สาธกโวหารภาษาดังกล่าว

๕. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการการศึกษา

การศึกษาวិเคราะห์การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภาตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โวหารของปาริฉัตร พยุงศรี ตามประเด็นเกี่ยวกับ ๑) บรรยายโวหาร ๒) พรรณนาโวหาร ๓) เทศนาโวหาร ๔) อุปมาโวหาร และ ๕) สาธกโวหาร (๒๕๕๔: ๔๒) นั้นทำให้เราเห็นถึงแนวคิด กลวิธีและตัวอย่างการใช้ภาษานำเสนอแนวคิดและภาษาวรรณศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมของวีรพร นิติประภา ในรูปแบบต่างๆ

ผลของการศึกษาดังกล่าวพบว่า วีรพร นิติประภา นั้นได้ใช้วิธีการเขียนอุปมาโวหารชนิดนี้จำนวนมากที่สุด โดยผู้เขียนได้เล่าเรื่องใช้วิธีการอุปมาเปรียบเทียบสิ่งของ อารมณ์ความรู้สึก นิสัยใจคอ ลักษณะการแต่งกายของตัวละครที่ปรากฏในเนื้อเรื่องกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับข้อหลักแนวคิดพระพุทธศาสนา ร่องลงมาได้แก่การเขียนแบบการบรรยายโวหารเล่าถึงลักษณะและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร มีวิธีการบรรยายเป็นขั้นเป็นตอน สอดแทรกรายละเอียดของตัวละครว่ามีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแนวคิดและหลักคิดในพระพุทธศาสนาอย่างไร วิธีการดังกล่าวนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในรายละเอียด ลักษณะ อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ทำให้การเล่าเรื่องดำเนินไปอย่างลื่นไหลและไม่สะดุด ความรู้สึกของคนอ่าน ลำดับต่อมาได้แก่การใช้พรรณนาโวหารเล่าให้ปรากฏเห็นภาพความงดงามอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในอดีตซึ่งมีความสุขเมื่อได้ไปเกี่ยวกับคนรักในสถานที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนา เช่น โบสถ์ วัดวาอาราม วิหาร เป็นต้น ผู้เขียนได้พรรณนาถึงความงดงามของภาพวาดในวิหารพร้อมกับพรรณนาถึงความสุขของชาเรีย วิธีการเหล่านี้ช่วยเพิ่มอรรถรสในนวนิยายของวีรพร นิติประภามากยิ่งขึ้น สำหรับเทศนาโวหารภาษานั้นผู้เขียนใช้น้อยมาก มีเพียงการยกเอาคำพูดของลุนธนิธยาติสนิทของชาเรียและชาลิกาสอนเรื่องการทานอาหารให้กับชาเรียมีหลักแนวคิดพุทธศาสนาคือความนึกคิดและจิตวิญญาณตัวอย่างเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามจากผลวิเคราะห์การใช้โวหารภาษาที่นำเสนอแนวคิดด้านพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภาตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โวหารภาษาของปาริฉัตร พยุงศรีนั้นไม่พบว่ามีลักษณะการใช้สาธกโวหารภาษาดังกล่าว

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

บทความเชิงวิชาการชิ้นนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์การใช้โวหารภาษานำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาเท่านั้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาการใช้โวหารภาษาในการแต่งนวนิยายเรื่อง ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา นั้นยังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกคือ

๕.๑.๑ ในด้านการศึกษาค้นคว้าต่อ มีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) เสนอแนะให้ศึกษากลวิธีในการเล่าเรื่องในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา

๒) เสนอแนะให้ศึกษาการใช้ถ้อยคำ ประโยค กระบวนการเชื่อมโยงความที่นำเสนอ การใช้ภาพพจน์ การใช้สำนวนภาษา และการใช้ภาษาสนทนาตามแนวความคิดพุทธศาสนาในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา

๓) เสนอแนะให้ศึกษาการใช้ภาษาที่นำเสนอแนวความคิดในรูปแบบอื่นๆ อาทิเช่น ทางสังคม วัฒนธรรม ทางจิตวิทยา เป็นต้น นอกเหนือจะศึกษาเพียงแค่การใช้ภาษาที่นำเสนอแนวความคิดเฉพาะพระพุทธศาสนา

๕.๑.๒ ในด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

กลวิธีการใช้โวหารภาษานำเสนอแนวความคิดพุทธศาสนาที่ได้จากการศึกษาในนวนิยายเรื่องไส้เดือนตาบอดในเขาวงกตของวีรพร นิติประภา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เรื่องบันเทิงคดีและสารคดีในรูปแบบอื่นๆได้ นอกเหนือจากนั้นยังสามารถนำไปใช้ประกอบการพูด การเขียนหนังสือ หรือแม้กระทั่งการแสดงพระธรรมเทศนาของพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ซึ่งวิธีการนำไปประยุกต์ใช้กับงานสร้างสรรค์อื่นๆดังกล่าวก็จะช่วยให้ผู้รับสารนั้นเกิดความประทับใจ ได้รับธรรมรสและความงดงามของภาษามากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

กมลทิพย์ กาลพันธ์.(๒๕๕๙). **วรรณคดีร้อยแก้วสมัยรัตนโกสินทร์หลังได้รับอิทธิพลตะวันตก**

ประเภทบันเทิงคดี (นวนิยาย) ยุคแรก.(ออนไลน์).แหล่งที่มา

<http://lms.skru.ac.th/course/info.php?id=712>.

กิงกาญจน์ สมจิตต์. (๒๕๕๘). **ภาษาไทย...วิถีไทย: ซีไรต์.** (ออนไลน์).แหล่งที่มา

<https://kingkarnk288.wordpress.com/2015/09/10/%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B9%84%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B9%8C/>.

จดหมายข่าวเทวาลัย สานสายใยชาวอักษรฯ. (๒๕๕๘).**สรุปเนื้อหาการเสวนาไส้เดือนตาบอดในเทวาลัย.** (ออนไลน์).แหล่งที่มา

http://www.arts.chula.ac.th/dhevalai/doc/dhevalai_year7no30.pdf.

จิระนันท์ อนันต์ไทย.(๒๕๕๓). **บทความรายการบ้านเมืองเรา: เรื่องสั้นและนวนิยายไทย.**(ออนไลน์).

แหล่งที่มา http://www.1374.org/5_radio/1_radio_isoc/1_banmuang/3_text/2557/7_57/10bm.pdf.

ไทยรัฐออนไลน์. (๒๕๕๙).**ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต ผลงานวีรพร นิติประภา คว่ำซีไรต์ปี ๕๘.**

(ออนไลน์).แหล่งที่มา <http://www.thairath.co.th/content/534156>.

ธนกร ชูสุขเสริม. (๒๕๕๙).*การวิเคราะห์เรื่องกายกับจิตในปรัชญาพุทธศาสนาเถรวาทและเตลส์*
การ์ตส์. ออนไลน์) แหล่งที่มา file:///C:/Users/DR%20DAR0/Downloads
 /33300441.pdf.

บุญมี แทนแก้ว.(๒๕๔๓).*ญาณวิทยา (ทฤษฎีความรู้)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ปาริฉัตร พยุงศรี. (๒๕๕๔). *ภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาของสไบเมือง*.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผู้จัดการรายวัน. (๒๕๕๘).*วีรพร นิติประภา เจ้าของฉายาซีไรต์แนวบ๊อบที่ใครๆก็เข้าถึงง่าย*.

(ออนไลน์). แหล่งที่มา<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9580000121209&Html=1&TabID=3&>.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๓๘).*พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต).(๒๕๔๕).*พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*.

กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.

พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู. (๒๕๕๙). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการเปรียบเทียบภาษาไทยและ*

ภาษาอังกฤษ. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

โพสต์ทูเดย์-ข่าวบันเทิง. (๒๕๕๘). *ไล่เดือนดาบอดในเขาวงกต คำซีไรต์ปี ๕๘*.(ออนไลน์).

แหล่งที่มา <http://www.posttoday.com/ent/thai/395408>.

นับดาว รัตนสุริย์.(๒๕๕๘). *“วีรพร นิติประภา” เจ้าของฉายาซีไรต์แนวบ๊อบ ที่ใครๆก็เข้าถึงง่าย*.

(ออนไลน์).แหล่งที่มา

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9580000121209>.

ราชบัณฑิตยสถาน.(๒๕๔๒).*พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ:บริษัท สิริวัฒนา

อินเตอร์ พรินท์.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.(๒๕๕๙).*นรกภูมิ*.(ออนไลน์).แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/>.

วีรพร นิติประภา. (๒๕๕๘). *ไล่เดือนดาบอดในเขาวงกต*. กรุงเทพฯ : มติชน.

ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย. (๒๕๕๔). *หนังสือที่ได้รับรางวัลซีไรต์*.

(ออนไลน์).แหล่งที่มา <http://www.dpu.ac.th/laic/page.php?id=8191>.

สถาบันการศึกษาเพื่อสร้างประชาธิปไตย.(๒๕๕๓). *ความหมายของคำว่า ลัทธิอนาธิปไตย*.

(ออนไลน์).แหล่งที่มา http://lovedemocracy01.blogspot.com/2014/03/blog-post_1684.html.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก.(๒๕๕๙). *ความว่าง*. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา <http://www.dharma-gateway.com/monk/preach/somdej/sd-051.htm>

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๘). *เก็บตกซีไรต์ ๒๕๕๘ วีรพร นิติ*

ประภา 'ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต'. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://www.pubat.or.th/index/pages/News%20Feed/af904c8fb060968b64f8e7588f56f13c>.

สารานุกรมฉบับปรัชญาออนไลน์ฉบับสังเขป. (๒๕๕๙). *พุทธศาสนิกายเซ็น*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://www.parst.or.th/philospedia/zen%20buddhism.html>.

สำนักศิลปากรที่ ๑๕ ภูเก็ต. (๒๕๕๙). *รู้เรื่องวรรณกรรม*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://www.finearts.go.th/fad15/parameters/km/item/%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1.html>.

อรพรรณ จันทรวงศ์ไพศาล. (๒๕๕๓). *ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต วีรพร นิติประภา นิยายรัก"น้ำเน่า"บนเงา"ความขัดแย้ง*. (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์). แหล่งที่มา
http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1396865505.

อภิรัตน์ โหมทัยชาติ. (๒๕๕๗). *การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม*.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ASTV ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๕๘). *ม้ามืด! นวนิยายไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต โดยวีรพร นิติประภาคว้าซีไรต์ ๕๘*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/CelebOnline/ViewNews.aspx?NewsID=9580000118302>.

South East Asian Writers Awards, Created to Honour Asian Writers – Past, Present and Future. (๒๕๕๕). *Past Awardees*. (Online). Available
http://seawrite.com/?page_id=23.

THAIPUBLICA. (๒๕๕๘). *ไล่เดือน "วีรพร นิติประภา" ในเขาวงกต "วรรณกรรม" (๒): ชีวิตคนเขียนหนังสือในวันที่คนเริ่มไม่อ่านหนังสือ*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://thaipublica.org/2015/12/veeraporn-seawrtie-2/>.